

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Rebecca West

Το σιντριβάνι ξεχειλίζει

Μετάφραση: Κλαίρη Παπαμιχαήλ

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

Μεσολάβησε μια τόσο μεγάλη παύση, ώστε αναρωτήθηκα αν η μαμά μου κι ο μπαμπάς μου θα ξαναμιλούσαν ποτέ μεταξύ τους. Δεν φοβήθηκα ότι είχαν τσακωθεί, μόνο εμείς τα παιδιά τσακωνόμασταν, αλλά ο καθένας τους είχε βυθιστεί σ' ένα όνειρο. Κι έπειτα ο μπαμπάς είπε διστακτικά:

«Ξέρεις, χρυσή μου, λυπάμαι πολύ για όλα αυτά».

Η μαμά τού απάντησε προτού καν τελειώσει τη φράση του.

«Δεν πειράζει καθόλου, αρκεί να πάνε όλα καλά αυτή τη φορά. Και θα πάνε, έτσι δεν είναι;»

«Ναι, ναι, είμαι σίγουρος γι' αυτό» τη διαβεβαίωσε ο μπαμπάς και πρόσθεσε σαρκαστικά: «Φαντάζομαι πως είμαι ικανός να κάνω όλα όσα μου ζητάνε. Πως είμαι ικανός να εκδώσω μια μικρή προαστιακή εφημερίδα».

«Αχ, καλέ μου Πιρς, ξέρω ότι η δουλειά δεν είναι αντάξιά σου» είπε η μαμά με ζέση. «Ωστόσο πόσο θεόστολη είναι! Τι τύχη που ο κύριος Μορπούργκο τυχαίνει να έχει στην ιδιοκτησία του μια τέτοια εφημερίδα και τι ευγενικό από μέρους του να θέλει να σε βοηθήσει...» Η φωνή της έσβησε πριν ολοκληρώσει την πρότασή της.

«Ξανά» συμπλήρωσε απλά ο μπαμπάς με ύφος αφηρημένο.

«Ναι, είναι περίεργο που ένας τόσο πλούσιος άνθρωπος σαν τον Μορπούργκο μπαίνει στον κόπο ν' ασχοληθεί με κάτι σαν τη *Lovegrove Gazette*. Γι' αυτό που είναι, αποφέρει ικανοποιητικά κέρδη, απ' ό,τι ακούω, αλλά είναι ψίχουλα για κάποιον με τόσο τεράστια συμφέροντα. Υποθέτω όμως πως, αν συσσωρεύει κανείς μια ολόκληρη περιουσία, σίγουρα θα έχει και

όλων των ειδών τις παλιατζούρες ανάμεσα στα διαμάντια και στους σβόλους χρυσού».

Για άλλη μια φορά αποσύρθηκε στο όνειρό του. Τα γκρίζα μάτια του, που έλαμπαν κάτω από τα ίσια μαύρα φρύδια του, διαπερνούσαν τους τοίχους στο σαλόνι της αγροικίας. Παρόλο που ήμουν πολύ μικρή, ήξερα ότι φανταζόταν πώς να ήταν άραγε ως εκατομμυριούχος.

Η μαμά σήκωσε την καφετιά τσαγιέρα και ξαναγέμισε τα φλιτζάνια τους στενάζοντας. Το βλέμμα του στράφηκε πάλι προς το μέρος της.

«Το απεχθάνεσαι που πρέπει να μένεις εδώ σ' αυτό το μοναχικό μέρος;»

«Όχι, όχι, είμαι μια χαρά οπουδήποτε» του απάντησε. «Και πάντα ήθελα τα παιδιά να κάνουν διακοπές στους λόφους Πέντλαντ, όπως εγώ στην ηλικία τους. Δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο για εκείνα από τη ζωή σ' ένα αγρόκτημα – τουλάχιστον έτσι λέει συνέχεια ο κόσμος, δεν μπορώ να φανταστώ γιατί. Αυτό που δεν μου αρέσει είναι που αφήνω το διαμέρισμα επιπλωμένο. Τι πράγμα κι αυτό που αναγκαζόμαστε να κάνουμε».

«Το ξέρω, το ξέρω» είπε ο μπαμπάς θλιμμένα αλλά ανυπόμονα.

Όλα αυτά συνέβησαν πάνω από πενήντα χρόνια πριν, και οι γονείς μου δεν έκαναν φασαρία για το τίποτα. Εκείνη την εποχή ελάχιστοι ευυπόληπτοι άνθρωποι ήταν πρόθυμοι να διαθέσουν το σπίτι τους επιπλωμένο, κι ακόμα λιγότεροι ήθελαν να το νοικιάσουν.

«Αντιλαμβάνομαι ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν σοβαρούς λόγους να θέλουν να μείνουν κάπου το καλοκαίρι, εφόσον έρχονται από την Αυστραλία για να δουν την κόρη τους στο σανατόριο του δόκτορα Φίλιπ» μουρμούρισε η μαμά. «Είναι ωστόσο μεγάλο ρίσκο ν' αφήσουμε αγνώστους στο διαμέρισμα με όλα εκείνα τα καλά έπιπλα».

«Υποθέτω πως έχουν μεγάλη αξία» παρατήρησε σκεπτικός ο μπαμπάς.

«Φυσικά, είναι απλώς ρυθμού Αμπέρ» διευκρίνισε η μαμά «αλλά είναι τα καλύτερα του είδους τους. Η θεία Κλάρα τα αγόρασε όλα στη Γαλλία και στην Ιταλία όταν ήταν παντρεμένη με τον γάλλο βιολιστή, μα είναι γερά και αναπαυτικά και, μολονότι ξέρω πως δεν είναι Τσίπεντεϊλ, οι καρέκλες με τους κύκνους και οι άλλες με τα κεφάλια των δελφινιών είναι πραγματικά πολύ όμορφες, τα δε μεταξωτά με τις μέλισσες και τα αστέρια είναι θαυμάσια. Θα είμαστε ευγνώμονες να τα έχουμε όλα αυτά τα έπιπλα όταν κάνουμε μια καινούργια αρχή στο Λάβγκροουθ».

«Στο Λάβγκροουθ» επανέλαβε ο μπαμπάς. «Είναι πολύ περίεργο, μα την αλήθεια, που θα ξαναγυρίσω στο Λάβγκροουθ. Δεν είναι περίεργο, Ρόουζ, που θα σας πάω στο μέρος όπου έμενα όταν ήμουν μικρούλης σαν κι εσένα;» είπε, δίνοντάς μου έναν κύβο ζάχαρης από το μπουλ.

«Ήταν εκεί κι ο θείος Ρίτσαρντ Κούνιν;» ρώτησα. Ο αδελφός του μπαμπά είχε πεθάνει από πυρετό στην Ινδία στα είκοσι ένα του χρόνια. Τον είχαν βαφτίσει Ρίτσαρντ Κούνινμπερι για να τον ξεχωρίζουν από έναν άλλον Ρίτσαρντ στην οικογένεια, κι ο μπαμπάς τον αγαπούσε τόσο πολύ, ώστε έδωσε το όνομά του στον μικρό μας αδελφό, τον οποίο θεωρούσαμε τον καλύτερο από τους τέσσερίς μας, οπότε σκεφτόμασταν τον πεθαμένο θείο μας ως μια χαρά που την είχαμε στερηθεί και πάντα προσπαθούσαμε να τον ξαναβρίσκουμε στις ιστορίες του πατέρα μας.

«Ναι, ήταν κι ο Ρίτσαρντ Κούνιν εκεί» αποκρίθηκε ο μπαμπάς. «Αλλιώς, δεν θα το θυμόμουν τόσο καλά. Τα μέρη που επισκεφθήκα χωρίς αυτόν δεν έχουν χαραχτεί στη μνήμη μου με τον ίδιο τρόπο».

«Προσπάθησε να μας βρεις ένα σπίτι κοντά σ' αυτό που μένατε» του ζήτησε η μαμά. «Θα είναι ενδιαφέρον για τα παιδιά».

«Για να θυμηθώ πώς το έλεγαν... Α, ναι, Οικία Κάρολαϊν. Μα θα έχει κατεδαφιστεί, φυσικά, εδώ και καιρό. Ήταν μικρό σπιτάκι αλλά πολύ χαριτωμένο».

Ξαφνικά η μαμά έβαλε τα γέλια.

«Γιατί να έχει κατεδαφιστεί; Είσαι τόσο απαισιόδοξος για τα πάντα, εκτός από το μέλλον των ορυχείων χαλκού».

«Μακροπρόθεσμα ο χαλκός θα αποδώσει» δήλωσε ψυχρά ο μπαμπάς, θυμώνοντας στα καλά καθούμενα.

«Χρυσέ μου, μη δίνεις σημασία σ' αυτά που λέω!» διαμαρτυρήθηκε εκείνη. Η μαμά κι εγώ τον κοιτάξαμε αγχωμένα, κι ύστερα από ένα λεπτό μάς χαμογέλασε. Κοίταξε πάντως το ρολόι του και είπε ότι ήταν ώρα να επιστρέψει στον σταθμό, αν ήθελε να προλάβει το τρένο των έξι για το Εδιμβούργο. Κι είχε χάσει τη ζωντάνια του, παίρνοντας εκείνη την κακομοίρική έκφραση του επαίτη που ακόμα κι εμείς τα παιδιά παρατηρούσαμε μερικές φορές πάνω του. «Πολύ καλά» του είπε τρυφερά η μαμά «δεν θέλουμε να χάσεις το τρένο σου και ν' αναγκαστείς να περιμένεις ώρες ολόκληρες σ' εκείνον τον μικρό σταθμό που έχει τόσα ρεύματα, παρόλο που ένας Θεός ξέρει πόσο θέλουμε να σε κρατήσουμε κοντά μας μέχρι την τελευταία στιγμή. Αχ, ήταν τόσο καλό από μέρους σου, αλήθεια το λέω, που με βοήθησες να φέρω εδώ τα παιδιά, όταν έχεις τόσες έγνοιες στο κεφάλι σου».

«Ήταν το λιγότερο που μπορούσα να κάνω» της απάντησε βαριά.

Μέχρι να έρθει η σούστα, βγήκαμε έξω και σταθήκαμε στα σκαλιά της αγροικίας, που ήταν σκαλισμένα σε ελαφρόπετρα. Το περιφραγμένο λιβάδι μπροστά μας απλωνόταν μέχρι τις όχθες της λίμνης, που έμοιαζε με σκοτεινό γυαλιστερό ολοστρόγγυλο κύκλο κάτω από τις γκριζοπράσινες πλευρές της κοιλάδας. Στα μισά της απόστασης μπορούσαμε να διακρίνουμε δύο άσπρες πινελιές, που ήταν η μεγαλύτερη αδελφή μου, η Κορντίλια, και

η δίδυμή μου, η Μαίρη, και μια μπλε πινελιά, που ήταν ο μικρός μου αδελφός, ο Ρίτσαρντ Κούν. Είχε φτάσει πια σε ηλικία που μπορούσε να τρέχει πέρα δώθε πολύ γρήγορα, πέφτοντας κάθε τόσο κάτω χωρίς ποτέ να χτυπάει, να λέει ασυνάρτητα λογάκια, να γελάει και να μας πειράζει. Παίξαμε όλη μέρα μαζί του και ποτέ δεν τον βαριόμασταν.

Η μητέρα μου έγειρε πίσω το κεφάλι της και τους φώναξε, με τη φωνή της να αντηχεί σαν κρῶξιμο πουλιού:

«Παιδιά, ελάτε ν' αποχαιρετήσετε τον πατέρα σας!».

Για μια στιγμή οι αδελφές μου κοκάλωσαν εκεί που στέκο-
νταν. Σ' αυτό το θαυμάσιο καινούργιο μέρος είχαν ξεχάσει τι
κρεμόταν απειλητικά από πάνω μας. Έπειτα η Κορντίλια πήρε
στην αγκαλιά της τον Ρίτσαρντ Κούν και ήρθε όσο πιο γρήγο-
ρα μπορούσε χωρίς να κινδυνεύει να πέσει. Ύστερα σταθήκα-
με κι οι τέσσερίς μας και κοιτάξαμε τον μπαμπά, τον κοιτάξα-
με καλά καλά ώστε να τον θυμόμαστε τέλεια όσο θα έλειπε
εκείνες τις απάισιες έξι εβδομάδες. Ίσως να ήταν λάθος που
τον κοιτούσαμε επίμονα, όμως ήταν τόσο υπέροχος. Δεν επρό-
κειτο για μια παιδιάστικη αυταπάτη, ήμασταν αρκούντως αντι-
κειμενικοί σε ορισμένα πράγματα. Όλοι ξέραμε πως τη μαμά
δεν την έλεγες όμορφη. Ήταν υπερβολικά αδύνατη, η μύτη
και το μέτωπό της γυάλιζαν σαν γυμνά οστά και τα χαρακτηρι-
στικά της ήταν δυσαρμονικά, επειδή τα τεντωμένα νεύρα της
παραμόρφωναν πάντα το πρόσωπό της. Επίσης, ήμασταν τόσο
φτωχοί, ώστε δεν είχε ποτέ της καινούργια ρούχα. Ωστόσο
είχαμε επίγνωση πως ο μπαμπάς μας ήταν πολύ πιο γοητευτι-
κός απ' οποιονδήποτε άλλον μπαμπά. Δεν ήταν ψηλός, αλλά
είχε λυγρό κορμί και οι κινήσεις του ήταν όλο χάρη, στεκόταν
σαν ξιφομάχος σε πίνακα και ήταν ρομαντικά μελαχρινός: τα
μαλλιά και το μουστάκι του ήταν κατάμαυρα, το δέρμα του
ηλιοκαμένο, με μια ρόδινη λάμψη στα μάγουλα. Κι είχε έντονα
ζυγωματικά, που έκαναν το πρόσωπό του να δείχνει σπιρτόζι-

κο σαν γατίσια μουσούδα – ήταν το λιγότερο ανόητο πρόσωπο που μπορούσε κανείς να φανταστεί. Επίσης, ήξερε τα πάντα, είχε ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο, ακόμα και στην Κίνα, μπορούσε να ζωγραφίζει, να σκαλίζει το ξύλο, να φτιάχνει μικρές φιγούρες και κουκλόσπιτα. Μερικές φορές έπαιζε παιχνίδια μαζί μας και μας έλεγε ιστορίες, κι ήταν σχεδόν αβάσταχτο, η κάθε στιγμή έφερνε έναν τόσο έντονο ενθουσιασμό, εντελώς απρόσμενο, που δεν μπορούσες ποτέ να είσαι προετοιμασμένος γι' αυτό. Η αλήθεια ήταν πως άλλες φορές μάς αγνοούσε για μέρες ολόκληρες, κι αυτό επίσης ήταν σχεδόν αβάσταχτο. Ωστόσο μας λυπούσε και το γεγονός ότι δεν θα υπομέναμε αυτή τη δυστυχία για έξι ολόκληρες εβδομάδες.

«Παιδιά, παιδιά μου, σε λίγο καιρό θα είμαστε πάλι όλοι μαζί» υποσχέθηκε ο μπαμπάς. «Και θα περάσετε καλά εδώ!» Έδειξε τους λόφους πέρα από τη λίμνη και πρόσθεσε: «Προτού τελειώσουν οι διακοπές, θα βαφτούν όλοι μενεξελί. Κι αυτό θα σας αρέσει».

«Μενεξελί;» Δεν μπορούσαμε να φανταστούμε τι εννοούσε. Είχαμε γεννηθεί και οι τέσσερις στη Νότια Αφρική και φύγαμε αποκεί λιγότερο από έναν χρόνο πριν.

Όταν μας περιέγραψε πώς άνθιζαν τα ρείκια, η Κορντίλια, που ήταν σχεδόν δύο χρόνια μεγαλύτερη από τη Μαίρη κι εμένα και πολύ καμάρωνε γι' αυτό, στέναξε δυνατά και δήλωσε:

«Αχ Θεέ μου! Αυτές οι διακοπές θα είναι κόλαση για μένα. Τα παιδιά θα τριγυρνάνε εδώ κι εκεί και θα χάνονται στους λόφους, κι εγώ θα πρέπει συνέχεια να τρέχω στο κατόπι τους για να τα βρω και να τα φέρω πίσω. Όσο για τη λίμνη, σίγουρα θα πέσουν μέσα».

«Βρε χαζή, αφού κολυμπάμε το ίδιο καλά μ' εσένα» μούρμούρισε η Μαίρη – και πράγματι όλα τα κορίτσια είχαμε μάθει κολύμπι από μωρά στις παραλίες της Νότιας Αφρικής.

Η μαμά την άκουσε και είπε:

«Αχ, μην τσακωθείς τώρα με την Κορντίλια, Μαίρη!».

Τότε εκείνη τη ρώτησε πειρακτικά:

«Πότε να τσακωθώ;».

Η Κορντίλια έκανε μια δραματική γκριμάτσα απόγνωσης, όπως κάποιος που αδυνατεί να δώσει στον κόσμο να καταλάβει το τεράστιο βάρος που κουβαλάει, κι εγώ ψιθύρισα στη Μαίρη:

«Θα της δώσουμε μετά το μαθηματάκι της».

Τότε όμως μας τράβηξαν την προσοχή τα λόγια της μαμάς.

«Κατάλαβα σωστά λοιπόν ότι ταξιδεύεις αύριο για Λονδίνο και θα πας αμέσως, υποθέτω, να δεις τον κύριο Μορπούργκο;»

«Όχι» αποκρίθηκε ο μπαμπάς. «Όχι, θα πάω κατευθείαν στα γραφεία στο Λάβγκροουβ».

«Δεν θα δεις τον κύριο Μορπούργκο; Δεν θα τον ευχαριστήσεις; Α, μα σίγουρα θα περιμένει πως θα είναι το πρώτο πράγμα που θα κάνεις».

«Όχι» είπε πάλι ο μπαμπάς. «Λέει ότι δεν θέλει να με δει». Καθώς το βλέμμα της μαμάς έπεσε σκληρό πάνω του, εκείνος άφησε ένα σαρκαστικό γέλακι. «Μια ζωή ήταν ένα συνεσταλμένο ανθρωπάκι. Κάτι τον έχει συγχύσει προς το παρόν, και λέει ότι χαίρεται που θα του εκδίδω την εφημερίδα, αλλά το θεωρεί καλύτερο να συνεννοούμαι μονάχα με έναν από τους διευθυντές του που ασχολείται με τέτοια αμελητέα ζητήματα, άρα δεν χρειάζεται να συναντηθούμε. Ας γίνει το δικό του, αν και δεν καταλαβαίνω τι νόημα έχει».

Η μαμά ίσως καταλάβαινε.

«Καλά λοιπόν» συγκατένευσε, παίρνοντας μια τρεμουλιαστική ανάσα. «Πήγαινε κατευθείαν στα γραφεία στο Λάβγκροουβ, τακτοποίησέ με τη δουλειά σου και ψάξε να βρεις ένα σπίτι για εμάς. Ύστερα πήγαινε στην Ιρλανδία να δεις τον θείο σου, κι εγώ θα κατέβω με τα παιδιά και τα έπιπλα εγκαίρως ώστε να είναι όλα έτοιμα για να πάνε σχολείο στην αρχή της χρονιάς κι εσύ να ξεκινήσεις δουλειά την πρώτη Οκτωβρίου. Σωστά δεν τα λέω;»

«Ναι, ναι, αγάπη μου» επιβεβαίωσε εκείνος. «Έτσι ακριβώς θα γίνει». Μας φίλησε όλους, ξεκινώντας από την Κορντίλια και τελειώνοντας με τον Ρίτσαρντ Κουίν, μια σειρά την οποία πάντα τηρούσε, γιατί ήταν δίκαιος άνθρωπος. Υπήρξε κάποια εποχή που αυτό στεναχωρούσε τη Μαίρη κι εμένα, γιατί ήμασταν κατά των προνομιών των πρωτότοκων, μέχρι που η αδελφή μου σκέφτηκε ότι τρώγαμε πάντα πρώτο το πιο βαρετό φαγητό στο πιάτο μας κι αφήναμε για το τέλος ό,τι μας άρεσε περισσότερο. Έπειτα το μουστάκι του άγγιξε το μάγουλο της μαμάς και, ανασηκώνοντας πάλι το κεφάλι του, ρώτησε ανάλαφρα: «Πόσον καιρό μπορείς να μείνεις εδώ;».

Το πρόσωπο της μαμάς συσπάστηκε.

«Αφού σου είπα: πήρα τα χρήματα που μου έδωσαν οι Αυστραλοί για το διαμέρισμα, πλήρωσα τον σπιτονοικοκύρη μας ό,τι του χρωστούσαμε από νοίκια, εξόφλησα όλους τους λογαριασμούς μας στους εμπόρους και με τα υπόλοιπα μπορούμε να μείνουμε εδώ μέχρι την τρίτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου, όχι περισσότερο. Αλλά γιατί ρωτάς; Δεν θα γίνει όπως μόλις κανονίσαμε;»

«Ναι, ναι» απάντησε ο πατέρας μου.

«Πες το μου αν δεν πρόκειται να γίνει έτσι» τον ικέτευσε αγριεμένα. «Μπορώ ν' αντιμετωπίσω τα πάντα. Όμως πρέπει να ξέρω».

Τους παρακολουθούσαμε με μια περιέργεια που δεν είχε να κάνει μόνο μ' εκείνη τη στιγμή. Γιατί φεύγαμε τόσο σύντομα από το Εδιμβούργο; Όταν αφήσαμε τη Νότια Αφρική, όπου είχαμε ζήσει αρκετά ήρεμα στις παρυφές ενός πολέμου, η μαμά είχε πει ότι, επειδή ο μπαμπάς θα γινόταν βοηθός αρχισυντάκτη στην εφημερίδα *The Caledonian*, θα μέναμε στο Εδιμβούργο μέχρι σχεδόν να μεγαλώσουμε και να πρέπει να πάμε στο Λονδίνο για να σπουδάσουμε σε μια από τις σπουδαίες

σχολές μουσικής, όπως κι εκείνη. Και στη Νότια Αφρική γιατί είχαμε φύγει τόσο ξαφνικά από το Κέιπ Τάουν για να πάμε στο Ντέρμπαν; Και γιατί την έπιανε τόση απελπισία όταν έρχονταν αυτές οι ειδοποιήσεις να μετακομίσουμε, ενώ ο μπαμπάς παρέμενε ήρεμος αλλά μιλούσε αφηρημένα, λες κι όλα αυτά συνέβαιναν σε κάποιον άλλον, γελώντας συχνά μόνος του σιγανά και περιφρονητικά; Αυτό έκανε και τώρα καθώς προχωρούσαμε προς τη σούστα.

«Δεν υπάρχει τίποτα να ξέρεις, καλή μου Κλερ» είπε κι ανέβηκε μ' ένα σάλτο στη θέση του δίπλα στον αμαξά.

Είδαμε τη σούστα να ξεκινάει, να διασχίζει το κομμάτι του δρόμου που έφτανε μέχρι το τέλος της κοιλάδας, να περνάει από την άλλη μεριά του διάσελου και να χάνεται. Δεν πήρε πολλή ώρα. Το αγόρι που οδηγούσε έβαλε το άλογο να τρέξει όσο πιο γρήγορα γινόταν – οι άνθρωποι έκαναν μονίμως φιγούρα μπροστά στον μπαμπά. Και τότε ο Ρίτσαρντ Κούνιν τράβηξε τη φούστα της μαμάς και της είπε με τα μπαμπαλίσματά του να μην κλαίει κι ότι ήθελε κάτι να πιει. Γυρίσαμε πάλι όλοι μαζί στο σαλόνι και βαλθήκαμε να του δείχνουμε με κάθε τρόπο τη λατρεία μας, ενώ εκείνος καθόταν στα γόνατα της μαμάς και κατέβαζε το γάλα του με μεγάλες γουλιές, τρέμοντας ολόκληρος από την προσπάθεια και την απόλαυση, όπως ένα κουτάβι μπροστά στο πιατάκι του.

«Ποιος είναι ο κύριος Μορπούργκο;» ρώτησε η Μαίρη. «Τι αστείο όνομα! Θυμίζει ταχυδακτυλουργό. Ο Μέγας Μορπούργκο».

Καταλάβαινε πολύ καλά πως η μαμά είχε ενοχληθεί από κάτι που είχε κάνει αυτός ο άγνωστος άντρας, ωστόσο δεν ρωτούσε απλώς από αδιακρισία. Αν και μικρές, ήμασταν ήδη πονηρές σαν αλεπούδες. Αναγκαστικά. Έπρεπε να οσφραινόμαστε τον αέρα για να προβλέψουμε από πού θα κατέφτανε η επόμενη ατυχία, ώστε να μεριμνήσουμε αναλόγως για

την αντιμετώπισή της, με μεθόδους τις οποίες πολύ συχνά δεν θα ενέκριναν οι γονείς μας. Την εποχή που άρχισαν τα προβλήματα στην *Caledonian*, όποια κι αν ήταν αυτά, η Μαίρη κι εγώ θεωρήσαμε συνετό να πούμε στα παιδιά του διπλανού διαμερίσματος πως ο μπαμπάς είχε δεχτεί πρόταση για μια καλύτερη θέση κάπου αλλού. Με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίσαμε ότι, σε μια εποχή που η μαμά ένιωθε δυστυχισμένη, οι γείτονες δεν θα της φέρονταν με λιγότερο σεβασμό αλλά με περισσότερο. Άλλωστε, όπως επισημάναμε η μια στην άλλη, τελικά αποδείχτηκε αλήθεια, γιατί, ορίστε, ο μπαμπάς πήγαινε στη *Lovegrove Gazette*. Είχαμε ανακαλύψει έναν λογικό τρόπο συμπεριφοράς και δεν σκοπεύαμε να τον αλλάξουμε εξαιτίας της ιδιοτροπίας των μεγάλων.

«Ο κύριος Μορπούργκο» μας πληροφόρησε η μαμά «είναι κάποιος τον οποίο θα πρέπει να ευγνωμονούμε σε όλη μας τη ζωή. Είναι ένας πάμπλουτος άνθρωπος, τραπεζίτης νομίζω, κι από τότε που γνώρισε τον μπαμπά σας, σ' ένα πλοίο κάπου, έχει κάνει γι' αυτόν ό,τι μπορεί. Του πρόσφερε τη δουλειά στο Ντέρμπαν μετά την τόσο περίεργη συμπεριφορά των ιδιοκτητών της εφημερίδας του στο Κέιπ Τάουν. Δεν έκαναν καμία απολύτως παραχώρηση. Κι όταν η *Caledonian* αποδείχτηκε τόσο απογοητευτική για τον μπαμπά σας, τον έκανε αρχισυντάκτη σε μια εφημερίδα που έχει στο Νότιο Λονδίνο. Δεν ξέρω τι θα είχαμε απογίνει όλοι μας έτσι και δεν του είχε δώσει αυτή τη δουλειά. Αν και δεν θα έπρεπε να το λέω αυτό. Να μη σκεφτείτε ποτέ πως ο μπαμπάς σας δεν θα έβρισκε κάποιον τρόπο για να μας συντηρήσει όλους» πρόσθεσε, γέρνοντας το φλιτζάνι ώστε ο Ρίτσαρντ Κούνιν να πιει και την τελευταία γουλιά γάλα. «Δεν πρόκειται ποτέ να μας απογοητεύσει».

«Πώς είναι στην όψη ο κύριος Μορπούργκο;» ρώτησα.

«Δεν ξέρω» απάντησε η μαμά. «Δεν νομίζω πως τον γνώ-

ρισα ποτέ. Μα ο μπαμπάς σας τον ξέρει πολύ καιρό. Εκείνος τρέφει μεγάλο θαυμασμό για τον πατέρα σας. Όλοι τον θαυμάζουν, εκτός απ' αυτούς που τον ζηλεύουν».

«Γιατί να τον ζηλεύει κάποιος;» απόρησε η Κορντίλια. «Έχουμε ελάχιστα χρήματα».

«Α, τον ζηλεύουν για το μυαλό του, για την εμφάνισή του, για τα πάντα επάνω του» είπε η μαμά μ' έναν στεναγμό. «Κι επίσης έχει πάντα δίκιο, όταν όλοι οι άλλοι έχουν άδικο. Μια κατάσταση» πρόσθεσε αυστηρά, καρφώνοντας το φλογερό μαύρο βλέμμα της πάνω στον καθέναν από εμάς με τη σειρά, «στην οποία κανείς σας δεν είναι πιθανό να βρεθεί». Έπειτα μαλάκωσε πάλι και κοίταξε τον Ρίτσαρντ Κουίν, που κρατούσε το φλιτζάνι σχεδόν ανάποδα, πασχίζοντας να γευτεί και τις τελευταίες σταγόνες. «Όχι, πουλάκι μου. Όταν κάνεις πολύ θόρυβο τρώγοντας, πρέπει να σταματήσεις, δεν τρως σωστά. Γιατί, αν δεν σταματήσεις και δεν φροντίσεις να το κάνεις αθόρυβα, θα μεταμορφωθείς σε γουρουνάκι, και τότε θα πρέπει να πας να ζήσεις σε χοιροστάσιο, και μπορεί εσένα να σου αρέσει, αλλά οι καημένες οι αδελφές σου θα στεναχωρηθούν. Θα θέλουν να είναι μαζί σου, μα δεν θα υπάρχει χώρος γι' αυτές, και καλό είναι να τις λάβεις υπόψη σου, εκείνες σου φέρονται τόσο υπέροχα. Αχ, πουλάκι μου, αναρωτιέμαι τι όργανο θα παίζεις. Είναι εκνευριστικό να μην ξέρω».

Γιατί, φυσικά, όλες παίζαμε κάποιο όργανο. Όπως όλοι οι συγγενείς του μπαμπά στην Ιρλανδία ήταν στρατιώτες ή σύζυγοι στρατιωτών, έτσι και στην οικογένεια της μαμάς από τα Δυτικά Χάιλαντς όλοι ήταν μουσικοί, πάντα ήταν, τουλάχιστον πέντε γενιές πίσω. Δεν είχαν αφήσει κάποιο σπουδαίο όνομα στην ιστορία της μουσικής, ίσως επειδή μονίμως πέθαιναν αρκετά νέοι, ωστόσο ο παππούς της μαμάς είχε πάει στην Αυστρία, είχε παίξει με την ορχήστρα της Όπερας της Βιέννης κι είχε μιλήσει με τον Μπετόβεν και τον Σούμπερτ, ενώ ο πατέρας της

υπήρξε *Kappelmeister** στην αυλή ενός μικρού γερμανικού δουκάτου, ο αδελφός της, που είχε πεθάνει, υπήρξε αρκετά διάσημος μαέστρος και συνθέτης και η ίδια θα γινόταν διάσημη πιανίστρια –όντως ήταν ήδη γνωστή στα είκοσι πέντε της χρόνια–, όμως ένα βράδυ, καθώς ανέβαινε στη σκηνή για ένα ρεσιτάλ στη Γενεύη, της έδωσαν ένα τηλεγράφημα που έγραφε πως ο αγαπημένος της αδελφός είχε πεθάνει από θερμοπληξία στην Ινδία. Εκείνη ολοκλήρωσε το πρόγραμμα του ρεσιτάλ της και επέστρεψε στο ξενοδοχείο της, όπου την έπιασε κάτι σαν πυρετός, που κράτησε εβδομάδες και την άφησε τόσο μελαγχολική, ώστε για να συνέλθει έκανε ταξιδεύοντας τον γύρο του κόσμου ως συνοδός μιας ηλικιωμένης κυρίας η οποία θαύμαζε το παίξιμό της. Στην Κεϋλάνη γνώρισε τον μπαμπά, που μόλις τότε είχε παραιτήσει μια καλή δουλειά σε μια φυτεία τσαγιού. Παντρεύτηκαν και πήγαν στη Νότια Αφρική, σε μια άλλη καλή δουλειά, που του τη βρήκε κάποιος συγγενής του. Ωστόσο κι εκεί στάθηκε άτυχος. Η μαμά δεν μας είπε ποτέ πώς ακριβώς. Δεν είχε σημασία πάντως. Ο μπαμπάς έγραφε εδώ και καιρό κι είχε ανακαλύψει ότι διέθετε ταλέντο, έτσι βρήκε πολύ εύκολα δουλειά ως κύριος αρθρογράφος σε μια εφημερίδα του Κέιπ Τάουν. Κι εκείνη γέννησε όλους εμάς, κι ανησυχούσε πολύ, και είχε περάσει πια τα σαράντα, τα δάχτυλά της δεν ήταν πλέον ευλύγιστα και τα νεύρα της ήταν χάλια και ποτέ ξανά δεν θα επέστρεφε στα ρεσιτάλ. Δίδασκε όμως εμάς και, παρόλο που η Κορντίλια ήταν χαμένη υπόθεση και ήδη από την ηλικία των επτά χρονών η μαμά είχε εγκαταλείψει κάθε ελπίδα γι' αυτήν, η Μαίρη κι εγώ ήμασταν, κατά τη γνώμη της, καλές. Και με κάποιον τρόπο ξέραμε πως και ο Ρίτσαρντ Κούνιν θα ήταν καλός. Τα κατάφερνε μια χαρά στο τρίγωνο, από το οποίο είχαμε ξεκινήσει όλες.

* Γερμανικά στο πρωτότυπο: αρχιμουσικός, μαέστρος, διευθυντής ορχήστρας. (Σ.τ.Μ.)

«Δεν πιστεύω πως θα παίζει πιάνο» παρατήρησε η μαμά και τον περιεργάστηκε με μισόκλειστα μάτια, λες κι ήταν γραμμένο στους πόρους της επιδερμίδας κάποιου τι όργανο θα έπαιζε. Αυτό που έλεγε είχε κάποια λογική. Ήδη από τότε ήταν αδύνατον να φανταστούμε τον Ρίτσαρντ Κουνίν καθισμένο μπροστά σ' ένα πιάνο –ένα πελώριο ευθύγραμμο όργανο, μεγαλύτερο από το άτομο που το παίζει, το οποίο ανθίσταται σε κάθε είδους σχέση παρεκτός εκείνης που καλλιεργείται μέσω των πλήκτρων–, μολονότι θα τον φανταζόταν κανείς να κρατάει ένα βιολί ή ένα κλαρινέτο. «Όσο για εσάς, Μαίρη και Ρόουζ» συνέχισε η μαμά «το Εράρ* στη γωνία είναι παλιό αλλά κουρδισμένο. Κάθε έξι μήνες έρχεται κάποιος από το Πένικουκ και το κουρδίζει. Η μοίρα είναι με το μέρος μας. Οι Γουίαρ λένε ότι μπορείτε να παίζετε όποτε θέλετε εκτός από τις Κυριακές. Δεν θέλω δικαιολογίες, πρέπει να μελετάτε τόσο τακτικά όσο και στο σπίτι. Κι όσο είμαστε εδώ θα σας κάνω μάθημα πέντε φορές την εβδομάδα αντί για τρεις. Θα έχω περισσότερο χρόνο».

«Και τι θα γίνει μ' εμένα;» πετάχτηκε η Κορντίλια.

Η Μαίρη κι εγώ την κοιτάξαμε τρυφερά, παρά το μίσος που νιώθαμε συχνά για εκείνη. Μεσολάβησε μια παύση προτού η μαμά τής απαντήσει:

«Α, θα κάνεις κι εσύ μαθήματα σαν τις άλλες, μην ανησυχείς».

Η Κορντίλια δεν είχε ιδέα πως δεν διέθετε ταλέντο στη μουσική. Όταν η μαμά σταμάτησε να της κάνει μαθήματα πιάνου, ένα κοριτσάκι στο διπλανό σπίτι μελετούσε βιολί, κι εκείνη επέμεινε να μάθει κι αυτή. Έκτοτε είχε επιδείξει μια υπερβολική και εντελώς μάταιη επιμέλεια. Διέθετε πολύ καλό αυτί και τέλεια ακρίβεια στον τόνο, κάτι που ούτε η μητέρα ούτε η Μαίρη ούτε

* Sébastien Érard (1752-1831): Γάλλος κατασκευαστής οργάνων που ειδικευόταν στα πιάνο και στις άρπες, αναπτύσσοντας τις δυνατότητες και των δύο. (Σ.τ.Μ.)

εγώ διαθέταμε –τρομερό χαράμι δηλαδή–, τα δάχτυλά της ήταν εξαιρετικά εύκαμπτα, μπορούσε να τα λυγίσει μέχρι πίσω στον καρπό, κι ήταν σε θέση να διαβάσει οποιαδήποτε παρτιτούρα με την πρώτη. Ωστόσο το πρόσωπο της μαμάς ζάρωνε πρώτα από οργή κι ύστερα –πάνω στην ώρα– από οίκτο κάθε φορά που άκουγε την Κορντίλια να ακουμπάει το δοξάρι στις χορδές. Ο ήχος της ήταν μουντζουρωμένος και οι μουσικές της φράσεις ακούγονταν σαν ένας ηλίθιος ενήλικας που εξηγούσε κάτι σ' ένα παιδί. Επίσης, δεν ξεχώριζε την καλή μουσική από την κακή, όπως μπορούσαμε ανέκαθεν να κάνουμε όλοι οι υπόλοιποι.

Δεν έφταιγε η Κορντίλια που ήταν άμουση. Η μαμά μάς το εξηγούσε συχνά. Τα παιδιά έπαιρναν από την οικογένεια είτε του πατέρα είτε της μητέρας. Κι η Κορντίλια είχε πάρει από τον μπαμπά. Αυτό της εξασφάλιζε σίγουρα κάποια πλεονεκτήματα. Η Μαίρη είχε μαύρα μαλλιά κι εγώ καστανά, όπως τόσα άλλα κοριτσάκια. Όμως, παρόλο που ο μπαμπάς ήταν τόσο μελαγχρινός, στην οικογένειά του υπήρχαν κοκκινομάλληδες, κι έτσι το κεφάλι της Κορντίλια ήταν όλο κοντές χρυσοκόκκινες μπούκλες, που έλαμπαν στο φως κι έκαναν τους περαστικούς στον δρόμο να γυρίζουν και να την κοιτάνε. Επιπλέον, υπήρχε εδώ κάτι παραπάνω από απλή κληρονομικότητα, κι έτσι μας ήταν δυσκολότερο να το αποδεχτούμε. Ο μπαμπάς ήταν που επέμενε να διατηρεί η μαμά τα μαλλιά της Κορντίλια κοντά, σε μια εποχή που τα κοντά μαλλιά ήταν μια ξεχασμένη μόδα η οποία θα αναβίωνε πολλά χρόνια αργότερα. Στο σπίτι του στην Ιρλανδία υπήρχε ένα πορτρέτο της θείας του της Λούσι, η οποία είχε πάει στο Παρίσι μετά τους Ναπολεόντειους Πολέμους και την είχε ζωγραφίσει ο βαρόνος Ζεράρ* ντυμένη με χιτώνα και δέρ-

* François Pascal Simon Gérard (1770-1837): Γάλλος νεοκλασικός ζωγράφος, γνωστός για τις προσωπογραφίες και τις ιστορικές σκηνές του. (Σ.τ.Μ.)

μα λεοπάρδαλης και με τα μαλλιά της χτενισμένα σαν Βακχίδας, και μια που η Κορντίλια της έμοιαζε πολύ, ο μπαμπάς έβαλε τη μαμά να φροντίζει να τις κόβουν τις μπούκλες έτσι ώστε να πλησιάζει όσο πιο κοντά στο στιλ μπορούσαν να καταφέρουν οι παραξευμεμένες κομμώτριες στη Νότια Αφρική και στο Εδιμβούργο.

Η Μαίρη κι εγώ δεν χαιρόμασταν καθόλου γι' αυτό. Μας έκανε να νιώθουμε πως η Κορντίλια όχι μόνο ήταν πιο κοντά στον μπαμπά από εμάς εξαιτίας μιας άδικης απόφασης της φύσης, αλλά ήταν επίσης και ένα αντικείμενο πάνω στο οποίο είχε δουλέψει για να το προσαρμόσει στα πρότυπα της αισθητικής του. Δεν είχε κάνει το ίδιο μ' εμάς. Ούτε και δούλεψε κανείς άλλος πάνω μας. Με όλη αυτή τη μελέτη στο πιάνο, η Μαίρη κι εγώ δεν είχαμε καθόλου ελεύθερο χρόνο, κι η μαμά επίσης δεν άδειαζε για να μας υποβάλει σε οποιαδήποτε διαδικασία φινιρίσματος, οπότε ήμασταν εντελώς ακατέργαστα υλικά. Κι ήταν στ' αλήθεια σκληρό να πρέπει να παίζουμε πιάνο και ταυτόχρονα να κάνουμε τόσο πολλά πράγματα, η δε μαμά να είναι υποχρεωμένη να κάνει τα ψώνια και να βοηθάει στις δουλειές του νοικοκυριού και ν' ασχολείται με τις έγνοιες του μπαμπά, με αποτέλεσμα να μην είναι ποτέ ήρεμη και καλοντυμένη σαν τις άλλες μητέρες, κι εμείς ν' αναγκαζόμαστε να πηγαίνουμε στο σχολείο και να δίνουμε στις δασκάλες μας την εντύπωση πως είμαστε απρόσεκτες και βιαστικές. Όμως το πιάνο μάς αποζημίωνε για όλα. Γιατί, μολονότι στην οικογένεια του μπαμπά είχαν κόκκινα μαλλιά, δεν είχαν ίχνος μουσικού ταλέντου, και προτιμούσαμε χίλιες φορές να είμαστε καλές στη μουσική σαν τη μαμά παρά να έχουμε χρυσοκόκκινες μπούκλες και να γινόμαστε ρεζίλι παίζοντας βιολί σαν την Κορντίλια. Τη λυπόμασταν, ειδικά τώρα που ο μπαμπάς, από τον οποίο αντλούσε ό,τι ενδιαφέρον διέθετε, θα έλειπε για έξι εβδομάδες. Όπως και να είχε, ήταν χαζό να πιστεύει πως μπο-

ρούσε να παίξει βιολί – όσο χαζό θα ήταν αν εγώ κι η Μαίρη πιστεύαμε ότι έχουμε χρυσοκόκκινες μπούκλες.

Η ατμόσφαιρα στο δωμάτιο κυμαινόταν ανάλογα με τα ρεύματα των συμπαθειών και των αντιπαθειών, της συγχώρεσης και της μνησικακίας, μέχρι που ήρθε η γυναίκα του αγρότη και ρώτησε αν θα θέλαμε να δούμε τη φοράδα και το πουλάρι που μόλις είχε αγοράσει ο άντρας της από κάποιο αγρόκτημα στους λόφους, κι έτσι περάσαμε στον κόσμο των ζώων. Όμως κι εδώ υπήρχαν διακυμάνσεις, τίποτα δεν ήταν σταθερό. Πρώτα απ' όλα, μας σύστησαν στα σκυλιά, ράτσας κόλεϊ, που τα έβαλαν να μας μυρίσουν και να μας γλείψουν, ώστε να μας αναγνωρίζουν ως μέλη του νοικοκυριού και να μη μας γαβγίζουν, ούτε να μας δαγκώνουν. Δεν μας άρεσε καθόλου, γιατί δεν εγκρίναμε τα ζώα που ήταν τόσο παραδομένα στην κακοβουλία ώστε να πρέπει να γίνουν συγκεκριμένα τελετουργικά προτού συναινέσουν να φερθούν με κοινή ευγένεια σε άκακους ανθρώπους όπως ήταν η μαμά κι εμείς. «Μα είναι φύλακες» μας υπενθύμισε η μαμά. «Προστατεύουν το αγρόκτημα από τους κλέφτες». Εμείς όμως ρωτήσαμε χλευαστικά «Ποιους κλέφτες;» και κοιτάξαμε θριαμβευτικά τους αμφιθεατρικούς καθάριους πράσινους λόφους, λες κι η αθωότητα του σκηνικού αποδείκνυε την αθωότητα του δράματος. Είναι περίεργο πώς εκείνη την εποχή επικρατούσε η πεποίθηση ότι ο πόλεμος, το έγκλημα και κάθε βαναυσότητα θα εξαφανίζονταν από προσώπου γης, ακόμα και τα μικρά κορίτσια ήξεραν πως ήταν μια υπόσχεση που επρόκειτο να τηρηθεί.

Ύστερα η γυναίκα του αγρότη έδειξε μερικά λιβάδια στις λοφοπλαγιές διάστικτα με αγελάδες και μας είπε να μην πάμε εκεί, επειδή ένας ταύρος ήταν αμολητός. Δεν είχαμε καμία αντίρρηση σ' αυτό, μάλλον αισθανόμασταν ότι το μυστηριώδες πάσο ασφαλείας με το οποίο μας είχε εφοδιάσει το σύμπαν δεν συμπεριλάμβανε τους ταύρους, ενώ στέγγωναν τα χείλη μας

στη σκέψη τού τι θα παθαίναμε έτσι και βρισκόμασταν σ' εκείνα τα λιβάδια, ειδικά αν είχαμε μαζί μας και τον Ρίτσαρντ Κουίν. Μετά πήγαμε στους στάβλους, όπου βρίσκονταν τα νεαρά ζώα, τα μοσχάρια που δεν είχαν χρονίσει ακόμη, κι ήταν τόσο πολιτισμένα και φιλικά όσο θα θέλαμε να είμαστε κι εμείς οι ίδιες. Και υπήρχε κι ένα μοσχάρι μόλις δύο ημερών, χυμένο στο πάτωμα σαν ένα κουβάρι από γκριζοκίτρινο μετάξι, που μας φοβόταν όπως θα φοβόμασταν κι εμείς τα σκυλιά και τον ταύρο, αν δεν είχαμε αναισθητοποιήσει τον φόβο μέσα μας, μην τυχόν και δικαιώσουμε το ψέμα πως τα κορίτσια είναι λιγότερο γενναία από τα αγόρια – γιατί κι ο φεμινισμός επίσης πλανιόταν στην ατμόσφαιρα, ακόμα και στην ατμόσφαιρα των παιδικών μας δωματίων. Όμως οι γάτες του αγροκτήματος μας έφτυσαν και, γενναίες ξεγενναίες, αναγκαστήκαμε να τραβήξουμε πίσω τα χέρια μας, καθώς μας στραβοκοιτούσαν, άγριες σαν διαρρήκτες, άγριες σαν τον Τσαρλς Πις*, μη μοιάζοντας καθόλου με γάτες. «Μην ξεχνάτε» φώναξε η μαμά «πως έχουν να πολεμήσουν με αρουραίους, οι καημένες, και δεν θα τα κατάφερναν αν επέτρεπαν στον εαυτό τους να είναι χαριτωμένες. Δεν έχουν τέτοια πολυτέλεια». Ήταν ο κόσμος καλοσυνάτος ή δεν ήταν; Θα ήταν το αγρόκτημα ασφαλές για τον Ρίτσαρντ Κουίν;

Όμως σε ένα από τα χωρίσματα του στάβλου βρήκαμε την καινούργια φοράδα και το πουλάρι της και καταλάβαμε πως υπήρχε ελπίδα. Το μακρύ ίσιο τσουλούφι που έπεφτε ανάμεσα στα δύο μεγάλα αυτιά της την έκανε να μοιάζει με άχαρη γυναίκα που φορούσε άσχημο καπέλο, το βλέμμα της ήταν όλο αγωνία λες κι ήταν άνθρωπος και μπορούσε να υπολογίσει, δέσποζε τεράστια από πάνω μας αλλά μας ήταν αδιανόητο πως

* Charles Pease (1832-1879): Άγγλος διαρρήκτης και δολοφόνος. (Σ.τ.Μ.)

θα μπορούσε ποτέ να στρέψει τη δύναμή της εναντίον μας, το μακρυπόδαρο πουλάρι της ήταν ντροπαλό σαν να είχε προειδοποιηθεί να μην κάνει θόρυβο κι εκνευρίσει τους ανθρώπους σ' αυτό το καινούργιο μέρος όπου είχαν αναγκαστεί να βρουν κατάλυμα. Μου θύμισε μια χήρα με το ορφανό παιδί της, πρόθυμη να υπηρετήσει χωρίς καμία δυσφορία αλλά γεμάτη θλίψη, την οποία είχα δει σ' ένα από τα γραφεία εργασίας που μερικές φορές επισκεπτόταν η μητέρα μου. (Γιατί, παρόλο που τα χρήματα δεν μας περίσσευαν, είχαμε υπηρέτρια, εκείνη την εποχή ακόμα και τα φτωχά νοικοκυριά είχαν υπηρέτες, καθώς μοιράζονταν τη φτώχεια τους με κάποιο κορίτσι που ήταν τελείως άπορο.) Συνεχίσαμε να προχωράμε στους στάβλους, χωρίς να βλέπουμε τίποτα μες στο σκοτάδι εκτός από τα άσπρα αστέρια στα μέτωπα των αλόγων, τις μακριές άσπρες λάμπεις στα πρόσωπά τους, τα άσπρα σημάδια στα πόδια τους που έμοιαζαν με κάλτσες κι ένα άσπρο σχέδιο που σχημάτιζε ψηλά στον τοίχο το φως περνώντας από ένα παράθυρο με χωρίσματα. Αυτή η αγροικία είχε χτιστεί ανάμεσα στα ερείπια ενός μεσαιωνικού κάστρου το οποίο αποτελούσε τόπο συνάντησης των Ναϊτών Ιπποτών, που δειπνούσαν μέσα σ' αυτόν τον στάβλο. Ύστερα από λίγη ώρα μπορούσαμε να διακρίνουμε τη νευρική κίνηση των πράων ματιών, που έδειχνε ότι αυτά τα άλογα είχαν τελικά βούληση, αν επέλεγαν να τη χρησιμοποιήσουν, τα ογκώδη σαν βαρέλια σώματά τους, τα ολόισια σαν κορμούς δέντρων μπροστινά τους πόδια, το επιδέξιο ελαστικό τίναγμα των πίσω ποδιών τους, τις πελώριες στρογγυλές οπλές τους, όλη αυτή τη δύναμη που τόσο λίγο ανασάλευε και εκδηλωνόταν πολύ πιο ήπια απ' όσο θα μπορούσε έτσι και είχαν μοχθηρία μέσα τους. Αυτά ήταν καλοσυνάτα πλάσματα. Είδαμε δύο ποντίκια να χαριεντίζονται αμέριμνα στα άχυρα κάτω από τον έναν γίγαντα και καταλάβαμε ότι αυτό ήταν η περίτρانه απόδειξη.

Το ταξίδι, ο αποχωρισμός από τον μπαμπά και η γνωριμία μας με όλα αυτά τα ζώα μάς εξουθένωσαν τόσο, που πήγαμε για ύπνο λίγη ώρα μετά τον Ρίτσαρντ Κουίν, ενώ είχε ακόμη φως, παρόλο που συνήθως μέναμε ξύπνιες μέχρι και το τελευταίο λεπτό που μας επέτρεπαν. Όλα τα κορίτσια κοιμόμασταν στο ίδιο δωμάτιο, η Μαίρη κι εγώ σ' ένα διπλό κρεβάτι με ψηλό μαονένιο κεφαλάρι σκαλισμένο με ζουμερά φρούτα και λουλούδια, η Κορντίλια σ' ένα ράντζο στα πόδια του. Κανείς δεν μπορούσε να κοιμηθεί με την Κορντίλια, γιατί τιναζόταν συχνά και στριφογύριζε όταν έβλεπε όνειρα, φωνάζοντας διαταγές. Η Μαίρη κι εγώ ήμασταν πολύ άνετα τα βράδια: κουρνιαζαμε με το πρόσωπο της μιας χωμένο στην πλάτη της άλλης και την κοιλιά πιεσμένη πάνω στον πισινό της, και δεν καταλαβαίναμε τίποτα μέχρι το πρωί. Η Μαίρη ήταν ψηλόλιγνη, έδειχνε κατά κάποιον τρόπο μεγάλη ενώ ήταν ακόμη παιδί, ήταν ψύχραιμη και μεθοδική, στο πιάνο μπορούσε να ξεπεράσει οποιοδήποτε πρόβλημα τοποθέτησης των δαχτύλων με ηρεμία, ενώ εμένα μ' έπιανε η φούρια και τσατιζόμουν κι έκλαιγα. Μαζί μου όμως ήταν πάντα τρυφερή κι υποχωρητική – παρέα, ήμασταν σαν δύο αρκουδάκια.

Όταν η μαμά μάς καληνύχτισε, πρόσεξα πως από τη στιγμή που μίλησε με τους ανθρώπους του αγροκτήματος η σκοτεινή προφορά της είχε γίνει πολύ πιο έντονη απ' όσο συνήθως: αρκούσε να υπερβάλει λίγο για χάρη τους στον επιτονισμό των προτάσεών της, κι έμοιαζαν με μουσικές φράσεις. Ακουγόταν πανέμορφο. Μας είπε πως, αν θέλαμε οτιδήποτε τη νύχτα, δεν είχαμε παρά να την ξυπνήσουμε, και δεν χρειαζόταν καν να βγούμε στον διάδρομο, η πόρτα κοντά στο παράθυρο δεν ήταν ντουλάπι, όπως ίσως νομίζαμε, οδηγούσε κατευθείαν στο δωμάτιο όπου κοιμούνται εκείνη κι ο Ρίτσαρντ Κουίν. Πάντα μας έλεγε τέτοια πράγματα, αλλά δεν θέλαμε ποτέ βοήθεια, ήμασταν τόσο ανεξάρτητες, τόσο ώριμες για την ηλικία

μας. Ήταν όμως πολύ γλυκό εκ μέρους της, σκεφτόμασταν καθώς βυθιζόμασταν στον ύπνο.

Αίφνης ξυπνήσαμε όλες. Ήμουν σε τέτοια εγρήγορση σαν να μην είχα κοιμηθεί στιγμή. Άπλωσα το χέρι μου και διαπίστωσα ότι η Μαίρη καθόταν με την πλάτη στητή και κολλημένη στο κεφάλάρι. Το ράντζο έτριξε καθώς η Κορντίλια τινάζοταν πάνω επίσης. Επικρατούσε απόλυτο σκοτάδι κι ακουγόταν ένας τρομερός θόρυβος. Ήταν λες κι η νύχτα φοβόταν τον εαυτό της. Κάποιος ή κάτι χτυπούσε ένα τύμπανο. Ο ήχος δεν ήταν πολύ δυνατός, όμως αντηχούσε ολόγυρα, θαρρείς και το τύμπανο ήταν η ίδια η γη. Μας έκανε να αισθανθούμε θλίψη, όπως η αναχώρηση του μπαμπά ή όπως όταν έκλαιγε πού και πού η μαμά. Δεν σήμαινε τίποτε άλλο παρά μόνο θλίψη, την οποία διαλαλούσε ξανά και ξανά.

Ο θόρυβος σταμάτησε. Το χέρι της Μαίρης χώθηκε στο δικό μου. Ύγρανα τα χείλη μου και πήρα μια βαθιά ανάσα.

«Αναρωτιέμαι τι να ήταν αυτό».

Στο κάτω κάτω, η Κορντίλια ήταν μεγαλύτερή μας, ίσως ήξερε κάτι που εμείς αγνοούσαμε.

«Δεν είναι τίποτα» αποφάνθηκε εκείνη. «Δεν μπορεί να είναι κάτι. Θα έρχονταν να μας προειδοποιήσουν έτσι και συνέβαινε οτιδήποτε επικίνδυνο».

«Μα μπορεί να είναι κάτι που δεν έχει ξανασυμβεί» επισήμανε η Μαίρη.

«Ναι, ίσως είναι μέρος της συντέλειας του κόσμου» συμπλήρωσα εγώ.

«Ανοησίες!» με αποπήρε η Κορντίλια. «Ο κόσμος δεν πρόκειται να τελειώσει στις μέρες μας».

«Γιατί όχι;» επέμεινα. «Σε κάποιου τις μέρες θα πρέπει να τελειώσει».

«Και, από μια άποψη, θα ήταν συναρπαστικό να βρισκόμασταν εκεί» πετάχτηκε η Μαίρη.

«Πηγαίνετε για ύπνο» πρόσταξε η Κορντίλια.

«Θα πάμε άμα θέλουμε» αποκρίθηκε η Μαίρη «αλλά δεν θα μας το πεις εσύ».

«Είμαι η μεγαλύτερη» δήλωσε η Κορντίλια.

Το χτύπημα στο τεράστιο τύμπανο άρχισε πάλι.

«Μαίρη, η μαμά είπε πως υπάρχει ένα κερί από τη μεριά σου» είπα. «Αναψέ το, και μετά μπορούμε να πάμε στο παράθυρο και να δούμε τι τρέχει».

Μες στο σκοτάδι ακούσαμε το τραχύ σύρσιμο των σπέρτων πάνω στο κουτί, φως όμως δεν είδαμε.

«Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί η μαμά δεν άφησε σ' εμένα το κερί» δυσφόρησε η Κορντίλια.

«Γιατί δεν υπάρχει κομοδίνο δίπλα σου, χαζή» της απάντησε η Μαίρη. «Και νομίζω πως τα σπέρτα έχουν πάρει υγρασία, δεν ανάβουν».

«Όλο δικαιολογίες προβάλλεις, επειδή είσαι αδέξια» την κατηγόρησε η Κορντίλια.

«Θυμώνεις επειδή φοβάσαι» αντιγύρισε η Μαίρη.

Ο θόρυβος κλιμακώθηκε σε μια θυελλώδη αναγγελία απώλειας και καταστροφής, όμως ξαφνικά το σκοτάδι έλιωσε δίνοντας τη θέση του σε χλωμό τρεμάμενο φως, γιατί η πόρτα στον τοίχο άνοιξε και μπήκε στο δωμάτιο η μαμά κρατώντας ένα κηροπήγιο στο ένα χέρι και τρίβοντας τα μάτια της με το άλλο.

«Παιδιά, τι κάνετε; Γιατί μιλάτε τόσο δυνατά νυχτιάτικα;» ρώτησε. «Δεν είμαστε μόνοι μας όπως στο σπίτι, μπορεί να ξυπνήσετε τους Γουίαρ, και δουλεύουν πολύ σκληρά».

«Μαμά, τι είναι αυτός ο τρομερός θόρυβος;»

«Τρομερός θόρυβος! Ποιος τρομερός θόρυβος;» απόρησε εκείνη, με μάτια και χείλη ληθαργικά ακόμη.

«Αυτός που ακούμε τώρα» αποκρίθηκε η Μαίρη.

«Είναι δυνατόν να συμβαίνει και κάτι άλλο ασυνήθιστο;»

μουρμούρισε η μαμά. Έκανε προσπάθεια ν' αφουγκραστεί και το πρόσωπό της φωτίστηκε. «Μα αυτά, παιδιά μου, είναι τα άλογα που χτυπάνε δυνατά τα πόδια τους στον στάβλο τους».

Μείναμε εμβρόντητες.

«Τι; Είναι απλώς εκείνα τ' άλογα που είδαμε το απόγευμα;»

«Ναι, εκείνα. Α, μάλιστα, τώρα που τ' ακούω δεν απορώ που φοβηθήκατε. Είναι εκκωφαντικός ο θόρυβος που κάνουν οι οπλές τους».

«Γιατί όμως ακούγεται τόσο θλιμμένος;»

Εκείνη χασμουρήθηκε κι απάντησε:

«Λοιπόν, έτσι ακούγεται κι ο κεραυνός, θλιμμένος λες κι όλα έχουν πάει στραβά για τελευταία φορά. Κι η θάλασσα συχνά ακούγεται θλιμμένη, κι ο αέρας στα δέντρα σχεδόν πάντα. Πηγαίνετε για ύπνο, πουλάκια μου».

«Μα πώς μπορεί η οπλή ενός αλόγου που χτυπάει το πάτωμα του στάβλου ν' ακούγεται τόσο θλιμμένη;» απόρησα εγώ.

«Γιατί τα δάχτυλα της μαμάς ακούγονται τόσο θλιμμένα κάποιες φορές όταν πατάνε τα άσπρα πλήκτρα;» ρώτησε η Μαίρη.

«Αυτό θα το σκεφτούμε αύριο, παρακαλώ» είπε εκείνη. «Αν και πραγματικά δεν ξέρω γιατί να σας υποσχεθώ ότι θα σκεφτούμε οτιδήποτε τέτοιο. Έτσι και με ρωτήσετε αύριο ή οποιαδήποτε άλλη μέρα για ποιον λόγο μερικοί ήχοι είναι θλιμμένοι και άλλοι χαρούμενοι, δεν θα μπορέσω να σας πω. Ούτε καν ο μπαμπάς σας δεν θα μπορέσει να σας το πει αυτό. Τι ερώτηση κι αυτή, χρυσά μου! Αν το ξέρατε αυτό, τότε θα ξέρατε τα πάντα. Καληνύχτα, αγαπούλες μου, καληνύχτα!»

Ήμασταν όλοι ευτυχισμένοι σ' εκείνο το αγρόκτημα τις πρώτες δέκα μέρες περίπου. Εμείς τα παιδιά νιώθαμε μεθυσμένα από τον αέρα των λόφων, επειδή μέχρι τότε δεν είχαμε περάσει ποτέ περισσότερες από λίγες ώρες πάνω από το επίπεδο της θάλασσας. «Κι είναι ακόμα καλύτερα στα πραγματι-

κά βουνά» μας είπε η μαμά. «Αχ, παιδιά μου, όταν βρείτε τον δρόμο σας στον κόσμο, πρέπει οπωσδήποτε να πάτε στην Ελβετία. Πάνω στο Νταβός ο αέρας είναι τόσο καθαrios, ώστε τα πάντα μοιάζουν λες και τα έχουν γυαλίσει με μαλακό πανί».

«Στην Ελβετία;» επαναλάβαμε εμείς δύσπιστα και δηλώσαμε ότι σκοπεύαμε να πάμε πολύ πιο μακριά: στο Κιλιμάντζαρο, στο Ποποκατέπετλ, στο Έβερεστ. Ναι, θα περιμέναμε ώσπου να μεγαλώσει ο Ρίτσαρντ Κουίν και θα ήμασταν η πρώτη ομάδα που θα σκαρφάλωνε στο Έβερεστ.

«Όχι, όχι» εναντιώθηκε η μαμά, που δεν ακουγόταν καθόλου ευχαριστημένη. «Όχι στο Έβερεστ. Μόλις γίνετε επιτυχημένες, θα διαπιστώσετε ότι θα είστε πολύ απασχολημένες με τα ρεσιτάλ σας, θα έχετε πραγματικά πάρα πολλή δουλειά».

Αυτή η απάντηση, διατυπωμένη με απόλυτα σοβαρό ύφος, ήταν του είδους που συχνά μας έδινε, πράγμα που αποτελούσε μια από τις κύριες ταλαιπωρίες της ζωής μας. Οι κανονικοί άνθρωποι μιλούσαν συχνά στη μητέρα για λίγη ώρα κι ύστερα έφευγαν, θεωρώντας την ανόητη, ακόμα και τρελή, ακριβώς εξαιτίας παρόμοιων σχολίων. Ωστόσο αυτή μιλούσε εξαιρετικά λογικά. Ήξερε πως εκείνη θα είχε σκαρφαλώσει στο Έβερεστ αν της δινόταν η ευκαιρία και, έτσι όπως άλλαξε τόσο γρήγορα ο κόσμος, υπέθετε ότι αυτή η ευκαιρία ενδεχομένως να παρουσιαζόταν σ' εμάς. Η ίδια παραλίγο να γίνει διάσημη πιανίστρια, συνεπώς το θεωρούσε απόλυτα εφικτό, με τα τάλέντα που διαθέταμε, να πετυχαίναμε εκεί όπου εκείνη είχε αποτύχει απλώς και μόνο από ατυχία. Και, σε κάθε περίπτωση, απευθυνόταν σε παιδιά, οπότε μιλούσε σαν παιδί, όπως έπαιζε κανείς Μπαχ με τον τρόπο του Μπαχ και Μπραμς με τον τρόπο του Μπραμς.

Χρησιμοποιήσαμε αυτές τις διακοπές για να κάνουμε πρόβα για το Έβερεστ, μια δοκιμασία δύναμης, κι εκείνη ήταν και πάλι υποστηρικτική, εφαρμόζοντας ωστόσο την αρχή της

εγκράτειας. Νομίζαμε πως όση ώρα μάς απέμενε από τη μελέτη της μουσικής θα την περνούσαμε με ατέλειωτες βόλτες στους ρεικότοπους, ανακαλύψαμε όμως πως ήταν πολύ πιο διασκεδαστικό να βοηθάμε στο αγρόκτημα, κάνοντας δουλειές που ο αγρότης και η γυναίκα του δεν πίστευαν ότι ήμασταν αρκετά δυνατές ή ώριμες για να φέρουμε σε πέρας. Πηγαίναμε ένα ξεχασμένο καλάθι με τηγανόψωμα στους άντρες που δούλευαν στο πιο μακρινό χωράφι, πέρα κι από το διάσελο· γυαλίζαμε τα μπρούντζα στα χάμους των αλόγων μια μέρα προτού πάει το κάρο στην αγορά· κόβαμε τα λουλούδια της λεβάντας από τους θάμνους στον κήπο και τ' απλώναμε σε σανίδες για να ξεραθούν στον ήλιο κάτω από μουσελίνα.

Η μαμά μάς άφηνε να κάνουμε ό,τι θέλαμε υπό την προϋπόθεση πως θα μελετούσαμε πιάνο τις ώρες που έπρεπε. Κι αυτό δεν ήταν βάσανο, γιατί πάντα παίζαμε καλύτερα στις διακοπές, όταν δεν είχαμε όλα εκείνα τα χαζά μαθήματα του σχολείου, και τώρα που ήμασταν τόσο καλά, τα δάχτυλά μας είχαν τη διπλάσια ευλυγισία απ' ό,τι συνήθως. Μόλις όμως τελειώναμε όλοι το μάθημά μας, η μαμά μάς συντρόφευε σ' αυτές τις υπέροχες, συναρπαστικές καινούργιες δουλειές στο αγρόκτημα για τις οποίες κομπάζαμε, μολονότι στην αρχή ο αγρότης κι η γυναίκα του την κρατούσαν σε απόσταση. Το πρωί της επομένης μετά την άφιξή μας εκεί την είχαμε δει να κάνει άλλο ένα από τα λάθη που οδηγούσαν τους ανθρώπους να τη θεωρούν αλλόκοτη. Άδειασε όλο χαρά πάνω στο τραπέζι, σε ένα συνονθύλευμα από χαρτονομίσματα της Τράπεζας της Σκοτίας και χρυσές λίρες, όλο το ποσό που είχε συμφωνήσει να πληρώσει για τις έξι εβδομάδες των διακοπών μας. Οι Γουίαρ, κοκαλιάρηδες, ξανθοί, βλοσυροί, την κοίταξαν με βλέμματα ανόητα και στενεμένα από την καχυποψία. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν γιατί να θέλει κάποιος να πληρώσει προκαταβολικά, όταν δεν υπήρχε τέτοια ανάγκη. Κι ακόμα

λιγότερο μπορούσαν να καταλάβουν για ποιον λόγο μια μεσήλικη γυναίκα να γελάει σαν κοριτσόπουλο που πηγαίνει σε χορό τη στιγμή που έκανε αυτή την αδικαιολόγητη κίνηση. Εμείς καταλαβαίναμε. Ήταν απόλαυση για εκείνη να αποσπάσει αυτά τα λεφτά από τη μυστηριώδη δύναμη που επιδρούσε σε όλα τα χρήματα στην οικογένειά μας, εκμηδενίζοντάς τα λες και δεν υπήρξαν ποτέ. Ήταν μια υπέροχη τρυφηλότητα, δεδομένου ότι είχε χρόνια να βιώσει την απόλαυση να πληρώνει επιτόπου, έτσι ώστε να μη χρωστάει ούτε για ένα λεπτό. Όμως δεν μπορούσαμε να τους το εξηγήσουμε αυτό. Βλέπαμε τους Γουίαρ να σκέφτονται ότι ήταν μάλλον μια ανόητη, επιπόλαιη γυναίκα, που μόνο τον εαυτό της είχε να κατηγορήσει για τα τόσο φθαρμένα ρούχα της.

Όμως σύντομα ήταν όλα μια χαρά. Μια μέρα η μαμά βοήθησε την κυρία Γουίαρ να φτιάξει βούτυρο, καθώς είχε μάθει από μικρή και το ξαναθυμήθηκε. Κι ο σωστός τρόπος που χρησιμοποιούσε τα χέρια της, τα οποία ήταν τόσο αξιοθαύμαστα με οτιδήποτε κι αν καταπιανόταν όσο και στα πλήκτρα του πιάνου, απέδειξε στην αγρότισσα πως έκανε λάθος. Άρχισαν να τη συμπαθούν ακόμα περισσότερο κι από εμάς, με αποτέλεσμα κάθε μέρα να μοιάζει πιο νέα και να τρώει περισσότερο και το βλέμμα της να μην είναι πια τόσο απλανές.

Ωστόσο όλα αυτά δεν κράτησαν πολύ. Σε λίγο καιρό άρχισε πάλι να δείχνει άρρωστη και δεν ευχαριστιόταν το φαγητό της κι ήταν πιο μαλακή μαζί μας όταν μας έκανε μάθημα.

«Τι λες να την τρώει;» με ρώτησε μια μέρα η Μαίρη καθώς μαζεύαμε φασολάκια στον λαχανόκηπο. Η μαμά μάς είχε προσπεράσει κρατώντας τον Ρίτσαρντ Κούνι στην αγκαλιά της. Δεν το είπα, αλλά μου θύμισε την καινούργια φοράδα με το πουλάρι της, παρότι εξακολουθούσε να είναι δυναμική και σε εγρήγορση.

«Δοιπόν, ο μπαμπάς δεν έχει γράψει» αποκρίθηκα.

«Νιώθω πως φταίει κι αυτό» συμφώνησε η Μαίρη. «Όμως δεν καταλαβαίνω γιατί πίστευε καν ότι θα της έγραφε».

«Εσύ ήξερες πως δεν θα της έγραφε;» τη ρώτησα.

«Υπέθεσα ότι μάλλον θα το ξεχνούσε».

Δεν μου άρεσε που ήξερε καλύτερα από μένα τι θα έκανε ο μπαμπάς.

«Αυτό που δεν καταλαβαίνω» συνέχισε η Μαίρη «είναι που δεν φαίνονται να συνηθίζουν ποτέ ο ένας τον άλλον. Η μαμά πάντα ξαφνιάζεται όταν ο μπαμπάς κάνει πράγματα όπως να μη γράφει. Κι ο μπαμπάς πάντα ξαφνιάζεται όταν η μαμά θέλει να πληρώνει τους λογαριασμούς».

«Ναι, και τη μαμά την πειράζει πολύ» πρόσθεσα εγώ.

«Απίστευτο» κατέληξε η Μαίρη.

Όσο προσηλαστούσαμε να βγάλουμε άκρη σ' ένα μπέρδεμα που κρατούσε χρόνια. Καταλαβαίναμε ότι ο μπαμπάς ένιωθε ένα έντονο ενδιαφέρον για εμάς κι εμείς νιώθαμε το ίδιο έντονο ενδιαφέρον γι' αυτόν επειδή ανήκαμε στην ίδια οικογένεια. Και καταλαβαίναμε πως κι η μαμά ένιωθε ένα άλλου είδους έντονο ενδιαφέρον για εμάς και της το ανταποδίδαμε. Όμως δεν καταλαβαίναμε γιατί η μαμά κι ο μπαμπάς να ενδιαφέρονται ιδιαίτερα ο ένας για τον άλλον, επειδή δεν είχαν καμία συγγένεια μεταξύ τους.

«Ξέρεις, Μαίρη, αναρωτιόμουν τι θα γίνει αν ο μπαμπάς δεν γράψει ποτέ».

«Εννοείς, αν δεν ξαναγυρίσει;»

«Ναι».

«Θα πέθαινα» δήλωσε η Μαίρη.

«Το ίδιο κι εγώ» συμφώνησα. Έκανα ένα βήμα πίσω από τις φασολιές και κοίταξα το τόξο των πράσινων λόφων όπως συγχέονταν και τρεμούλιαζαν μέσα από το διάφανο γυαλί των δακρύων μου. Ήταν εκεί όμως, παρέμεναν συμπαγείς και σταθεροί όταν σκούπισα τα δάκρυά μου. «Μα τι θα κάνουμε;» ρώτησα.

«Α, θα μπορούσαμε να δουλέψουμε, σε εργοστάσια ή σε μαγαζιά ή σε γραφεία, ή ακόμα και να γίνουμε υπηρέτριες, κι όλες μαζί θα βγάzaμε αρκετά χρήματα για να συντηρούμε τη μαμά και τον Ρίτσαρντ Κούν ώσπου να μεγαλώσει» απάντησε η Μαίρη.

«Νομίζω πως υπάρχει ένας νόμος που απαγορεύει να δουλεύουν άνθρωποι τόσο μικροί όσο εμείς» επισήμανα.

«Θα μπορούσαμε να τους ξεγελάσουμε και να πούμε ψέματα ότι είμαστε πιο μεγάλες» αποκρίθηκε η Μαίρη. «Όλοι ξαφνιάζονται πάντα όταν ακούνε την ηλικία μας».

«Αυτό είναι μια λύση» συμφώνησα.

«Τέλος πάντων, όλα θα πάνε καλά» με καθησύχασε η Μαίρη. «Αλήθεια σου λέω. Θα συνεχίζαμε, βλέπεις, να μελετάμε πιάνο τα απογεύματα, και κάποια μέρα θα αλλάzaμε δουλειά και θα γινόμασταν πιανίστριες, και μετά τα πάντα θα ήταν μια χαρά».

«Ναι, βέβαια, δεν ανησυχώ. Και νομίζω πως μαζέψαμε αρκετά φασολάκια».

Η μαμά δεν μας είχε δει στις φασολιές όταν πέρασε μέσα από τον λαχανόκηπο, αλλιώς δεν θα έδειχνε καταρακωμένη. Αντίθετα, θα έδειχνε σαν μια άρρωστη γυναίκα που ποζάρει για μια φωτογραφία την οποία σκοπεύει να στείλει σε κάποιον με σκοπό να τον εξαπατήσει για την κατάσταση της υγείας της. Ήταν συλλογισμένη και είχε πάλι απλανές βλέμμα, αλλά χαμογελούσε διαρκώς και αντάλλαζε εύθυμα δυο λόγια με όλους όσους συναντούσε καθώς τριγύριζε στο αγρόκτημα –«Άλλη μια ηλιόλουστη μέρα» ή «Δεν έχει πολύ ήλιο, μα θέλουμε και λίγη δροσιά για αλλαγή»–, ενώ συχνά χαιρετούσε δύο φορές το ίδιο άτομο. Ο καιρός ήταν ήπιος, το καλοκαίρι ασυνήθιστα ωραίο. Οι λόφοι γύρω μας ήταν γαλήνιοι. Βρισκόμασταν στο ψηλότερο αγρόκτημα σ' εκείνο το κομμάτι των Πέντλαντ, κι έτσι κανείς δεν ανέβαινε ως εμάς, οι αναρριχητές του Αυγούστου έπαιρναν ένα μονοπάτι που έκοβε προς την

κεντρική λοφοσειρά περνώντας νότια από εμάς, κι έτσι τους βλέπαμε πέρα στον ορίζοντα. Αυτή η ηρεμία δεν αποτελούσε καθόλου κολακευτικό φόντο για τη νευρική της μητέρας μου, και οι άνθρωποι του αγροκτήματος άρχισαν πάλι να την περιεργάζονται με καχυποψία.

Ένα απόγευμα βγήκα από τον στάβλο κρατώντας ένα μπρούντζινο διακοσμητικό για τα χαλινάρια που το είχα γυαλίσει κι άστραφτε και τη βρήκα να κάθεται στην ξερολιθιά που χώριζε το περιφραγμένο λιβάδι από τον κήπο. Ήταν να περάσει ο ταχυδρόμος σ' ένα τέταρτο κι εκείνη ταλαντευόταν μπρος πίσω, όχι πολύ, αλλά περισσότερο απ' όσο θα ήταν φυσιολογικό, εκτός κι αν αισθανόταν εγκαταλειμμένη σε περίπτωση που δεν ερχόταν γράμμα. Κοίταξα την αγροικία στην άλλη άκρη του κήπου και μου φάνηκε ότι είδα κάποιον να παρακολουθεί πίσω από τις δαντελένιες κουρτίνες στο δωμάτιο των Γουίαρ. Μάλλον ήταν η κυρία Γουίαρ, η οποία έλπιζα πως θα με παίνευε για τη στιλπνότητα του μπρούντζου. Από τη μια λυπόμουν για τη μαμά κι από την άλλη τσατιζόμουν που τα πράγματα δεν ήταν εύκολα για εμάς όπως για άλλα παιδιά, που δεν μπορούσα ν' αξιώσω το ευχαριστώ που μου άξιζε. Το σημαντικό και το ασήμαντο γίνονταν ένα στο μυαλό μου κι αναρωτιόμουν μήπως θα έπρεπε να ντρέπομαι γι' αυτό. Ακούμπησα το μπρούντζινο διακοσμητικό πάνω στην ξερολιθιά, όμως τότε θυμήθηκα πως είχα την τάση να χάνω πράγματα, κι έτσι το πήρα και το έχωσα μέσα από το λάστιχο στο γόνατο της φουφούλας μου. Τύλιξα τα χέρια μου γύρω από τον λαιμό της μαμάς, φίλησα τα ατημέλητα μαλλιά της και ψιθύρισα:

«Αν ανησυχείς που δεν έγραψε ο μπαμπάς, γιατί δεν στέλνεις ένα τηλεγράφημα στα γραφεία της εφημερίδας στο Λάβγκροουβ ή στους θείους και τους συγγενείς του στην Ιρλανδία; Θα πρέπει να είναι σε κάποιο απ' αυτά τα δύο μέρη».

Μου απάντησε επίσης ψιθυριστά – ήταν ευκολότερο για

εμάς να προσποιούμαστε πως τίποτε απ' αυτά δεν συνέβαινε αν δεν τα λέγαμε μεγαλόφωνα:

«Ρόουζ, τι καλόκαρδη που είσαι».

«Εννοείς ότι δεν έχουμε τις έξι πένες;» ρώτησα με γενναιοτήτα.

«Α ναι, τις έχουμε, δόξα τω Θεώ. Όμως, βλέπεις, δεν θέλω να ξέρουν αυτοί ότι ο μπαμπάς δεν μας έχει ειδοποιήσει πού βρίσκεται. Θα το θεωρήσουν παράξενο».

«Και είναι» είπα.

«Όχι όμως παράξενο με τον τρόπο που θα νόμιζαν εκείνοι» μου αντέταξε γεμάτη ελπίδα. «Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα, πρέπει να περιμένουμε. Και να του δώσουμε χρόνο, θα γράψει. Μπορεί να έρθει γράμμα ακόμα και σήμερα το απόγευμα».

Φιληθήκαμε. Αποτραβήχτηκε και μου είπε, συνεχίζοντας να μιλάει ψιθυριστά:

«Μην το πεις στις άλλες».

Έμεινα κατάπληκτη με την απλοϊκότητά της.

Η Μαίρη βγήκε από τον στάβλο και σάρωσε με το βλέμμα τον αυλόγυρο. Βλέποντας πως κάτι δεν πήγαινε καλά, ήρθε κοντά μας.

«Μητέρα» είπε «μην περιμένεις το ταχυδρομείο, είναι Τρίτη, τις Τρίτες δεν συμβαίνει ποτέ τίποτα καλό». Σώπασε απότομα. Η Κορντίλια είχε αρχίσει να μελετάει βιολί στο δωμάτιό της. Την ακούγαμε κι οι τρεις σιωπηλές καθώς έπαιζε μερικές σκάλες. Ύστερα τις έκοψε κι επανέλαβε κάμποσες φορές μερικά μέτρα από μια μελωδία. «Δεν ακούγεται ούτε καν σαν τις γάτες» παρατήρησε η Μαίρη. «Οι γάτες τουλάχιστον δεν φαστάρουν».

«Αχ, παιδιά, παιδιά!» στέναξε η μαμά. «Δεν θα έπρεπε να είστε τόσο ανυπόμονες με την καημένη την αδελφή σας. Θα μπορούσαν τα πράγματα να είναι πολύ χειρότερα, να είχε γεννηθεί κουφή ή τυφλή».

«Αυτό δεν θα ήταν χειρότερο γι' αυτήν» είπε η Μαίρη. «Δεν θα ήξερε περισσότερο απ' όσο ξέρει τώρα τι δεν πάει καλά μ' εκείνη και θα πήγαινε να μείνει σ' ένα απ' αυτά τα μεγάλα ιδρύματα με κήπους για τους κουφούς και τους τυφλούς που βλέπουμε μέσα από τα τρένα, όπου θα τη φρόντιζαν άνθρωποι που θέλουν να φέρονται με καλοσύνη στους κουφούς και στους τυφλούς. Δεν υπάρχουν όμως ιδρύματα για κακούς βιολιστές».

«Τι απαίσια ιδέα, ιδρύματα για κακούς μουσικούς!» αντέδρασε η μαμά. «Το χειρότερο απ' όλα θα ήταν το ίδρυμα για τις κακές κοντράλτο. Οι άνθρωποι θα φοβόνταν να το πλησιάσουν τα βράδια, γιατί οι ήχοι που θα έβγαιναν αποκεί θα ήταν τόσο φριχτοί, ειδικά όταν θα είχε πανσέληνο. Κι εσείς δεν χρειάζεται να είστε τόσο κακές με την αδελφή σας! Ειλικρινά τώρα, αν δεν σας ήξερα, θα πίστευα ότι είστε κακεντρεχείς. Και στην πραγματικότητα δεν παίζει τόσο χάλια. Μάλιστα, σήμερα το απόγευμα δεν παίζει καθόλου χάλια. Τα πάει πολύ καλύτερα από πριν. Χριστέ μου, τι απαίσιο που ήταν αυτό! Δεν αντέχεται με τίποτα, πρέπει να πάω και να προσπαθήσω να τη βοηθήσω, την κακομοίρα».

Προχώρησε βιαστικά στο μονοπάτι του κήπου που οδηγούσε στην αγροικία, σφίγγοντας τα χέρια της νευρικά. Κάποιος άγνωστος θα υπέθετε πως μια τόσο απελπισμένη μητέρα μόλις είχε συνειδητοποιήσει ότι το μωρό της βρισκόταν ολομόναχο σ' ένα δωμάτιο με μια φωτιά που δεν την πρόσεχε κανείς ή ένα επικίνδυνο σκυλί. Η Μαίρη κι εγώ καθίσαμε στην ξερολιθιά, κι όταν αρχίσαμε να κουνάμε τα πόδια μας πέρα δώθε, θυμήθηκα ξαφνικά το μπρούντζινο στολίδι του αλόγου μέσα στη φουφούλα μου. Διαπίστωσα ότι είχε θαμπώσει όσο βρισκόταν στην κρυψώνα του κι άρχισα να το τρίβω πάλι για να το γυαλίσω.

«Άκου τι χαζά που παίζει» είπε ψυχρά η Μαίρη. Μερικές φορές δεν υπήρχε τίποτα ν' ακούσω. Η μαμά δεν ήξερε βιολί, οπότε έπρεπε να εξηγήσει με λόγια ή τραγουδώντας τις οδηγίες

της. Ανάμεσα σ' αυτά τα διαστήματα σιωπής η Κορντίλια επαναλάμβανε τη μελωδία της χωρίς την παραμικρή βελτίωση ποτέ, αλλά με μια διαφορετική εσφαλμένη παραλλαγή κάθε φορά. «Πώς μπορείς να γελάς;» ρώτησε μέσα από τα δόντια της.

«Φυσικά και γελάω» αποκρίθηκα. «Είναι αστείο όταν κάποιος σωριάζεται ξανά και ξανά στον πάγο, και στην περίπτωση της Κορντίλια ούτε που παθαίνει τίποτα».

Ήξερα τη Μαίρη από την καλή κι από την ανάποδη, μπορούσα να καταλάβω ότι αναμετρούσε την πιθανότητα να μου τη βγει προσποιούμενη, όπως ήξερε πως θα είχαν κάνει οι δάσκαλοι στο σχολείο, ότι παραήταν μεγάλη για να βρίσκει αστείο το γεγονός πως κάποιος σωριαζόταν στον πάγο, όμως εγώ συνέχισα να γυαλίζω το μπρούντζινο διακοσμητικό. Ήμουν σίγουρη ότι θ' αποφάσιζε πως αυτό δεν ήταν έντιμο, καθώς στην πραγματικότητα θεωρούσε αστείο κάποιον που σωριαζόταν στον πάγο, κι άλλωστε δεν ήθελε να μου τη βγει, όχι ιδιαίτερα.

Ξαφνικά εκείνη είπε σιγανά:

«Έρχεται η κυρία Γουίαρ από το μονοπάτι. Μ' εκείνη την ξαδέλφη της από τη Γλασκόβη. Θ' αρχίσουν τις ερωτήσεις».

Το ξέραμε εκείνο το ύφος. Κράτησα το κεφάλι σκυμμένο και συνέχισα το γυάλισμα. Η Μαίρη έγειρε πάνω μου κι έδειξε με το δάχτυλό της το μπρούντζινο διακοσμητικό λες και μόλις είχε προσέξει το σχέδιό του. Η κυρία Γουίαρ χρειάστηκε να μας απευθύνει δύο φορές τον λόγο προτού καταλάβουμε ότι οι δυο γυναίκες βρίσκονταν μπροστά μας.

«Μας συγχωρείτε!» είπαμε σαστισμένες και σταθήκαμε όρθιες από ευγένεια, χαμογελώντας ντροπαλά. Συνειδητοποιούσαμε πως δεν ήμασταν από τα κορίτσια που θα τολμούσαν να παραστήσουν για πολλή ώρα τις ντροπαλές, όμως εκμεταλλευτήκαμε ό,τι μπορούσαμε να βγάλουμε.

«Η μεγάλη σας αδελφή παίζει βιολί πολύ ωραία» παρατήρησε η κυρία Γουίαρ.

Η οικογένεια Όμπρι είναι μια ασυνήθιστη οικογένεια. Η σύζυγος του κυρίου Όμπρι, μια ευγενική αλλά εκκεντρική γυναίκα, φροντίζει τα τέσσερα παιδιά, τις δίδυμες κόρες τους, τη Μαίρη και τη Ρόουζ, που είναι εξαιρετικά ταλαντούχες στο πιάνο, τον μικρό γιο τους, τον Ρίτσαρντ Κούν, ένα ζωηρό αγόρι, και τη μεγαλύτερη κόρη τους, την Κορντίλια, μια όμορφη και δυναμική κοπέλα με μουσικές φιλοδοξίες. Όμως η εκκεντρική αυτή οικογένεια σπανίως βιώνει στιγμές ηρεμίας, καθώς τα μέλη της πασχίζουν να ξεπεράσουν τις επιπτώσεις που έχει στη ζωή τους ο ασταθής χαρακτήρας και οι σπατάλες του πατέρα. Τώρα πρέπει να αναλάβουν δράση μέχρι εκείνος να βρει σταθερή εργασία. Παρότι οι πιθανότητες δεν είναι με το μέρος τους, οι Όμπρι ελπίζουν ότι η τέχνη θα τους σώσει από τη φτώχεια και τις δυσκολίες.

Με *Το σιντριβάνι ξεχειλίζει* η Rebecca West απεικονίζει μια ολόκληρη εποχή και μας μαγεύει με τους δυνατούς και γοητευτικούς χαρακτήρες της. Προχωρά στη γυμνή αλλά τρυφερή σκιαγράφηση μιας ξεχωριστής οικογένειας και διερευνά τα ασύλληπτα όρια μεταξύ παιδικής ηλικίας και ενήλικης ζωής, μεταξύ ελευθερίας και εξάρτησης, μεταξύ καθημερινού και μυστηριώδους. Ένα κλασικό βιβλίο που πρέπει να ανακαλύψουμε ξανά.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΜΙΑΣ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΙΛΟΓΙΑΣ
ΑΠΟ ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑ
ΤΩΝ ΒΡΕΤΑΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

ISBN:978-618-03-2854-7

9 786180 328547

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 82854

metaixmio.gr